

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Gorizia, Riva Piazzutta, 18 tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

Frieste, Vicolo d. Rose, 7 tel. 37603

Polletna naročnina . . . . . L 1.250

Letna naročnina . . . . . L 2.500

Letna inozemstvo . . . . . L 3.500

Poštno čekovni račun: šte. 24/12410

Leto XVIII. - Štev. 43 (921)

Gorica - četrtek, 27. oktobra 1966 - Trst

Posamezna številka L 50

Zasedanje italijansko-jugoslovanske komisije

V začetku tega tedna se je v Rimu začelo XIII. zasedanje Mešane komisije za izvajanje londonskega sporazuma. Tokrat so v odboru nastale precejšnje spremembe. Obe strani sta namreč imenovali nova predsednika. Jugoslovanskemu delu predseduje Zvonko Perušič, italijanskemu pa Giulio Teruzzi. Oba predsednika imata ob strani celo vrsto strokovnih svetovalcev. Novost je še to, da je Italija imenovala za italijanske šole v bivši coni B novega pedagoškega svetovalca prof. Fabia Suadja, ki je bil pred leti profesor v Trstu.

O čem bodo razpravljali? Dnevni red zasedanja ni znan. Vemo le, da se sudejo od zasedanja do zasedanja okoli istih vprašanj: šola, dvojezičnost, napisi, enakopravnost... Kot je znano, se obe strani le tožita, da njuni manjšini ne uživata dovolj pravic in svobod, a kaj otipljivo konkretnega se nobena stran ne loti v taki meri, da bi drugo stran zadovoljila.

Nas še posebej zanima šolstvo. Čakali smo na šolski zakon, ki je končno izšel leta 1961. Potem je bilo treba zopet čakati na nadaljnje dekrete, ki prihajajo iz Rima posamično in počasno, kot so prihajali naši pradedje iz turške sužnosti, če se jim je posrečilo uiti.

Dobili smo dekret o ustanovitvi dejansko obstoječih osnovnih šol in o osnovnošolskih učnih programih. Objavljenih je 100 učiteljskih mest in natečaj je objavljen, da bo vsak čas razpisano. Ni pa še dekreta o ustanovitvi dejanskih didaktičnih ravnateljstev in imenovanje stalnega šolskega nadzornika.

Za srednje šole je potreben za vsako šolo ustanovitveni dekret z organično tabelo in številom stolic. Učni program in predmetnik je bil objavljen s posebnim dekretom. Po določitvi števila stolic na srednjih šolah je potrebno razpisati natečaj za te stolice.

Za višje srednje šole imamo ustanovitvene dekrete in določeno število stolic. Ni pa razpisa za te stolice. Za vse srednje šole I. in II. stopnje je še potrebno rešiti vprašanje habilitacije. Ni namreč jasno, ali se bodo habilitacije vršile ločeno, ali pa bodo združene z natečajnim izpitom za posamezne stolice. Zakon št. 1012 z 19. julija 1961 v 13. čl. zagotavlja olajšave za dosego stalnosti tistim šolnikom, ki že poučujejo vsaj tri leta. Na naših šolah pa so šolniki, ki že poučujejo od ustanovitve slovenskih šol do danes, pa še niso bili deležni doslej nobenih olajšav ali ugodnosti. Na slovenskih šolah si še ni mogel doslej nihče urediti svojega službenega položaja. Redki, ki so bili deležni kakih ugodnosti, so to dosegli, ker so se udeležili rednih natečajev ali pa bili deležni posebnega prehodnega staleža ali pa vpisa v posebni seznam. Vse te ugodnosti so le začasnega značaja.

Slovenski šolniki na Tržaškem so lani ob XII. zasedanju Mešanega odbora stopili v enodnevno protestno stavko, da so tako opozorili na neurejeno stanje. Izboljšalo pa se v enem letu ni ničesar.

Poleg neurejenega osebnega položaja osebja slovenskih šol pa slovenska šola trpi veliko pomanjkanje učnih knjig. Kar se tiska, se tiska z veliko zamudo. Tudi v tem pogledu bi moral najti Mešani odbor kako prožno rešitev, saj se lahko po svojih pedagoških opazovalcih seznanj z dejanskim stanjem.

Posebno vprašanje so strokovne šole, za katere ni ovir, da jih ne bi odprli in vendar jih ne odpro. V Gorici jih ne morejo odpreti, ker jih ne odpro v Trstu. V Trstu pa jih ne odpro, ker se za to niso zmenili v Mešanem odboru. No, sedaj so skupaj za isto mizo v Rimu in naj se zmenijo, naj dobta obe manjšini vse to, kar potrebujeta in za kar sta že zaprosili.

Po laskavih besedah ob priliki lanskega obiska predsednika rimske vlade Alda Mora v Jugoslaviji bi pričakovali večjo prožnost in več dobre volje na obeh straneh. Prav je, da so odprli mejni prehod brez vizumov, da ljudje potujejo nemoteno v obe smeri. Italijanski trgovci so veseli marljivih kupcev, v Jugoslaviji

pa Italijanskih obiskov in turistov. Ni pa še s tem rečeno, da je tudi manjšina s tem kaj dobila. Deležna je le splošnih ugodnosti, ki veljajo za vsakega državljanca. Slovenska manjšina se ne želi osamiti in zavijati v črno žalosti. Slovenci želimo aktivno sodelovati kot polnopravni člani v javnem življenju. Zajamčene pa naj nam bodo naše pravice enakopravnega partnerja. To pa se bo zgodilo, ko bomo videli na otipljiv način, da se je za manjšino kaj storilo, da ne bo ostalo le pri obljubah in lepih besedah.

Konferenca v Manili o Južnem Vietnamu

Severnoameriški predsednik Johnson je preko Nove Zelandije in Avstralije prišel brez večjih nevarnosti v Manilo na Filipinih, kjer se je 24. t. m. pričela konferenca sedmih držav, ki sodelujejo v obrambi Južnega Vietnama pred komunističnim napadalcem. Udeležili so se je poleg predsednika Johnsona filipinski državni predsednik Markos, Južnokorejski predsednik Park, predsednik novozelandske vlade Holyodacke, siamski ministrski predsednik maršal Kitikačorn in predsednik južnovietnamske vlade letalski maršal Kao Ky.

Filipinski državni poglavar je poudaril, da mora biti konferenca sestanek miru in ne vojne. Treba je najti sredstva za pobijanje nevarnih gospodarskih in družbenih razmer v jugovzhodni Aziji. Po sedanjih konferenci naj bi se znova začela pogajanja s Sev. Vietnamom, če bo seveda ta pokazal dobro voljo.

General Park, južnokorejski predsednik pa je govoril bolj odločno. Bil je mnenja, da je vojaška zmaga najboljši način za mir v Vietnamu. Odločno je odklonil morebitno udeležbo južnovietnamske Osvobodilne fronte pri pogajanjih.

Južnovietnamski ministrski predsednik Kao Ky je dejal, da njegova vlada v kratkem pozvala Vietkong, to je Osvobodilno fronto južnovietnamskih komunistov, naj se »časno odpovedo upor«. Kdor se bo odrekel komunizmu, bo sprejet v narodno občestvo, kdor se bo pa odločil za

Voditelj severnovietnamskih komunistov
Ho Ci Minh

komunistični način življenja, mu bo vlada pomagala, da se izseli v Severni Vietnam.

Svoje poročilo je podal tudi general Westmoreland, poveljnik severnoameriških čet v Južnem Vietnamu. Zatrnil je, da je akcija zavezniških čet vedno bolj učinkovita. Vedno bolj tudi narašča število nasprotnih vojakov, ki se predajajo.

Zadnji je spregovoril predsednik Johnson. Ponovil je, kar je že večkrat rekel, da so ZDA in njihovi zavezniški trdno odločeni, do konca zagotoviti južnovietnamskemu ljudstvu pravico do samoodločanja. Naj nasilneži vsega sveta vedo, je dejal, da kadar napadejo svoje sosede, bodo vedno naleteli na prijatelje tih sosedov, ki

Predsednik Saragat v Gorici

Po svojem obisku v Furlaniji ob priliki stoletnice priključitve k Italiji je predsednik republike Giuseppe Saragat prejšnjo soboto obiskal goriško pokrajino. Predsednikov obisk je bil sicer kratek, a je državnemu poglavarju nudil vsaj možnost, da je prvič v tem svojstvu od blizu spoznal nekaj glavnih značilnosti naše pokrajine. Predsednik Saragat je bil v preteklosti namreč že večkrat v

našem mestu, kot član vlade ob obisku predsednika Gronchija in zadnjič kot zunanji minister ob priliki deželnih volitev. Sedaj pa je lahko videl in obiskal poleg Gorice še Trzič, Sredipolje in Krmin.

Predsednik Saragat je prispel v Gorico v soboto nekaj po enajsti uri. Najprej se je udeležil sprejema na goriški prefekturi, kjer je sprejel nadškofa msgr. Pangrazia ter predstavnike drugih oblasti in župane goriške pokrajine. Od tu se je s spremstvom podal v Attemsovo palačo na Kornu, kjer si je ogledal razstavo goriškega slikarja Josipa Tominca. Nato se je predsedniški sprevid pomaknil na goriški grad, kjer je bila glavna uradna slovesnost njegovega obiska v Gorici. V zgodovinski dvorani deželnih stanov ga je ob prisotnosti velikega števila oblasti in zastopnikov javnega življenja pozdravil goriški župan Michele Martina. V uvodu je spomnil na dogodke izpred petdeset let, odkar je prišla Gorica pod Italijo. V nadaljevanju svojega govora pa je župan opozoril na važno vlogo, ki jo ima Gorica za zblizanje in sožitje s sosednjimi narodi, kar je temeljna naloga našega mesta za sedanjost in prihodnost. Nato je tudi spomnil na številne težave, s katerimi se morajo naši kraji boriti in poudaril potrebo solidarnosti vse države za vedno večji napredek naše pokrajine. Za ključek je župan Martina izročil predsedniku republike spominsko svetinjno goriške občine.

Nato je spregovoril predsednik Saragat. V začetku je opozoril na obletnico zgodovinskih dogodkov iz prve svetovne vojne; s tem v zvezi je državni poglavar poudaril podobno usodo borcev za Gorico z onimi za Trento in Trst ter podčrtal nedotakljivost meje na Brennerju. Dejal je, da je bila prva svetovna vojna kataklizem, ki se je razdivjala nad svetom in nad Evropo ter zasejala med evropske narode bratomorno vojno. Nesrečni dogodki, ki so ji sledili, so zakrivilo zastoj v razvoju in napredku ter so pomenili korak nazaj. Toda Italija je vseeno zopet pridobila prejšnje vrednote in se spremenila v demokratično republiko. Na ta način je Italija zopet začela z delom ter je danes tako na petem mestu v industrijskem razvoju med zahodnimi državami. Dosegla je lahko socialni napredek, ki je že precej zadostil potrebam delavnega ljudstva. S tem v zvezi je predsednik Saragat podčrtal važnost dela, tako moralnega kakor materialnega, za celotno pojmovanje domovine. Poudaril je, da z globoko pozornostjo sledi vsem naporom javnosti in združenj za obnovo v demokraciji, svobodi in pravičnosti. Delo samo predstavlja namreč moralno silo v službi domovine. To potrjuje že prvi člen ustave, ki postavlja delo na častno mesto. Domovinska ljubezen naj zato dobi novo lice, kajti njena prava oblika je prav soudeležba pri skupnem delu vseh državljanov. V tem oziru je tudi označil religiozni značaj domoljublja, ki pa se ne kaže samo v obredih, temveč se javlja predvsem v dejanjih. In prav zaradi tega pojmovanja domovinstva je predsednik — kot je sam dejal — obiskal ne samo grobove padlih v naši deželi, ampak tudi delovna središča, tovarne in ladjedelnice. Vsa ta prizadevanja so dala Italiji vedno večji delež v naporih za svobodo in mir v skupnosti vseh narodov za napredek sveta. V tem združena z velikimi zahodnimi demokracijami lahko Italija prispeva k zblizanju in sporazumu med vsemi narodi sveta.

Sprejem na goriškem gradu je v neposrednem prenosu oddajala italijanska televizija. Vlado je zastopal minister Spagnoli, med ostalimi uglednimi predstavniki pa so bili na sprejemu goriški nadškof, deželni predsednik dr. Berzanti, goriški prefekt dr. Princivalle, razni senatorji in poslanci ter zastopniki deželnih, pokrajinskih in občinskih organov. Za Slovensko demokratsko zvezo v Gorici so bili kot izvoljeni zastopniki prisotni občinski odbornik dr. Sfiligoj, pokrajinski svetovalec dr. Kranner ter občinska svetovalec dr. Bratina in dr. Bratuž. V spremstvu poslanca Zuccallija je dr. Sfiligoj tudi osebno pozdravil državnega poglavarja. Prisotni so bili tudi župani slovenskih občin.

Popoldne se je predsednik Saragat podal še na Oslavje in obiskal tamkajšnjo kostnico. Nato se je po obisku v Krminu z letališča v Rivoltu vrnil v Rim.

Novi nuncij v Turčiji

V preteklih dneh se je pripeljal z ladjo v Carigrad novi apostolski nuncij v Turčiji, msgr. Saverio Zupi. Ob prihodu ga je čakala večja množica ljudstva in tudi zastopnika pravoslavne in armenske patriarha. Sprejem je pokazal, da tudi v Carigradu veje nov duh ekumenizma.

Sestanek treh v Indiji

Skoro istočasno kot v Manili na Filipinih so se konec preteklega tedna zbrali v glavnem mestu Indije Novem Delhiju trije glavni predstavniki tako imenovanega bloka nevezanih držav. Bili so to jugoslovanski predsednik Tito, egipčovski diktator Nasser in gostiteljica Indira Gandhi.

Tito je v svojem poročilu zavrnil trditve tistih, ki pravijo, da je politika nevezanih držav doživela neuspeh. Po njegovem mnenju so prav konference nevezanih držav v Bandungu, Beogradu in Kairu pripomogle, da je človeštvo na splošno sprejelo načelo miroljubnega sožitja. To načelo je treba podpirati ob vsaki priliki, čeprav je danes položaj na svetu slabši kot pred dvema letoma. Prav v tem je tudi pomen trojnega sestanka v Novem Delhiju.

Indira Gandhi je s svoje strani obrazložila lastne poglede na položaj v Aziji. Orisala je stanje na indijskih mejah ter težnje, ki se pojavljajo v Kitajski, na Srednjem vzhodu, v Indoneziji ter v Južnovzhodni Aziji, zlasti v Vietnamu. Izjavila je, da se mir na tem področju ne bo dal doseči s prisotnostjo tujih sil, temveč le z okrepitevjo notranje stabilnosti tamkajšnjih držav.

Nasser pa je ocenil mednarodne odnose skozi prizmo dogodkov v Afriki. Prikazal je, kako se odraža sovjetsko-kitajski spor na tej celini, kakšne interese imajo posamezne evropske zahodne države in v čem je aktivnost domačih afriških reakcionarnih krogov. Seveda so za Nasserja reakcionarni vsi tisti, ki se ne strinjajo z njegovimi pogledi. Presenetil pa je samega Tita z izjavo, da je za to, naj Južni Vietnam zapustijo vse tuje čete, tudi severnovietnamske, če so dejansko tam aganžirane.

V skupni izjavi so se nato vsi trije državniki izrekli za rešitev vietnamskega vprašanja na podlagi ženevskega sporazuma iz leta 1954, za takojšnje prenehanje bombardiranja Sev. Vietnama in za umik vseh tujih čet iz vietnamskega ozemlja. Tudi so kot po navadi obsodili belj rasi-

zem v Južni in Južnovzhodni Afriki ter Rodeziji in priporočili, naj bi se prihodnje leto vršila konferenca vseh nevezanih držav.

Tito se je vrnil domov preko Sovjetske zveze. Za nekaj ur se je ustavil v glavnem mestu sovjetske republike Uzbekistan Taškentu, kjer je lani ob priliki indijsko-pakistanskih razgovorov zadel indijskega ministrskega predsednika Šastrija kap, nato pa nadaljeval pot proti Beogradu, ki se je že pripravljal, da to sredo sprejme abesinskega cesarja. Ta bo v kratkem obiskal tudi Italijo.

Velik promet čez Ljubelj

Na mejnem prehodu na Ljubelju se je promet letos močno povečal. Do konca septembra je prestopilo mejo že 1.565.000 potnikov in 390.000 vozil, medtem ko je šlo lani čez mejo v celem letu 764.000 oseb in 232.000 vozil.

Tako kot lani je bil tudi letos najvažnejši avgust. V preteklem letu je šlo v tem mesecu čez Ljubelj 223.000 oseb, letos pa kar 471.000. Močno povečani promet se je na Ljubelju odrazil tudi v »Kompasovi« menjalnici. V devetih mesecih so imeli tu za 1568 milijonov starih dinarjev prometa, to je za tri četrte več kot lani v istem času.

Naglo povečanje mejnih prehodov gre precej na račun ukinitve viz z Avstrijo, saj je prav iz te države največ turistov. Precej tujih gostov, ki so letovali v hotelih v Avstriji, je letos prišlo v Slovenijo na krajše izlete. Od aprila do septembra so zanje izdali 52.000 turističnih prepustnic.

Zanimivo je, da je na Ljubelju v nasprotju s prehodi na italijanski meji zelo malo malega obmejnega prometa. V septembru je na primer prestopilo mejo z dovolilnicami 2000 Jugoslovancev in 300 Avstrijcev.

Ekumenski center v Trstu

(Razgovor, ki sta ga imela na tržaškem radiu v nedeljo 16. oktobra g. Stanko Zorko, urednik oddaje »Vera in naš čas«, ter dr. Stanko Janežič, vodja Ekumenskega centra).

Pred meseci smo slišali in brali o ustanovitvi Ekumenskega centra v Trstu. Zato smo se obrnili do vodja te ustanove, dr. Stanka Janežiča, da bi nam kaj več povedal o njej. Prosim.

Drugi vatikanski koncil je izdal tudi Odlok o ekumenizmu, ki se odločno zavzema za sodobnim razmeram primerno ekumensko delovanje, da bi čimprej prišlo do zedinjenja vseh kristjanov v eni sami Kristusovi Cerkvi. V soglasju s tem odlokom vstajajo ekumenska žarišča med vsemi katoliškimi narodi, pa tudi med nekatališkimi kristjani jih je vedno več. Ker vidim v delu za vsekrščansko edinstvo od zgleh sv. Cirila in Metoda, škofa Slomska in prof. Grivca glavno nalogo svojega duhovniškega življenja, sem po večletnem ekumenskem študiju v Rimu tržaškemu nadškofu predložil načrt o ekumenskem delu v tržaški škofiji. Na praznik Marijinega vnebovzeta lani je tržaški ordinarij izdal ustanovni dekret in me imenoval za vodjo ekumenskega središča.

Od takrat je poteklo že dobro leto. Kaj je bilo v tem času storjenega?

Najprej sem moral najti primeren prostor. Na pomoč so mi priskočile slovenske šolske sestre pri Sv. Ivanu, ki so v ta namen prenovile majhno staro hišo na robu njihovega vrta v ulici delle Docie, 38. Hiša je bila blagoslovljena na zaključni dan molitvene osmine za zedinjenje, 25. januarja letos, in je dobila ime Vzhodni dom. V prtiličju je majhna dvorana za knjižnico, tečajne in po potrebi tudi za vzhodno kapelo, v nadstropju pa je enosobno stanovanje, kamor sem se že na svečnico vselil, da bi se laže posvetil zedinitvenemu delu.

Ali si že začel s kakimi tečaji?

Da. V mesecu marcu, aprilu in maju je bil tečaj za ekumensko vprašanje in ruski jezik. Vpisanih je bilo okrog dvesto oseb.

Ali misliš nadaljevati?

Za letos je v načrtu od začetka novembra do konca aprila tečaj za vzhodna liturgična vprašanja in tečaj za ruščino ter rusko književnost. Seveda bo vse delo prepleteno z ekumensko mislijo. Želel bi, da bi se za tečaj prijavilo zadosti rojakov, posebno izobražencev in dijakov. Tečaj bo predvidoma ob torkih popoldne za eno skupno in ob petkih zvečer za drugo.

Kako pa je s knjižnico?

Zaenkrat je še skromna. Vendar ima

ali bo v kratkem imela poleg nekaterih važnejših ekumenskih knjig skoro vse glavne delno ali povsem unionistične revije, kot so: Unitas, Orientalia Christiana Periodica, Oriente Cristiano, Russia Cristiana, Irenikon, Servizio Informazioni Chiesa Orientale, Concilium, Žurnal Moskovskoj Patriarhii, Glasnik - Službeni list srpske pravoslavne Cerkve, ljubljanski Bogoslovni vestnik itd. Citalnica bo odprta od novembra dalje od torkih, četrkih in sobotah od štirih do šestih popoldne.

In »Kraljestvo božje«, glasilo Apostolstva sv. Cirila in Metoda?

Novi Vzhodni zbornik Kraljestvo božje 1966 je v tisku in bo izšel verjetno še ta mesec. Vsebina je izredno zanimiva. V Vzhodnem domu je sedaj tudi uredništvo in uprava »Kraljestva božjega« in sedež Apostolstva sv. Cirila in Metoda.

Ali se Apostolstvo sv. Cirila in Metoda širi zadosti hitro?

Na Tržaškem je vpisanih kakih 500 članov, na Gorškem pa morda okrog 100. To je seveda le začetek. Ekumenski center ima v programu tudi širjenje Apostolstva sv. Cirila in Metoda, zato toplo vabim vse rojake, da postanejo člani te Slomskeve zedinitvene družbe, ki je posebno v tem pokoncilskem času, ko je krščansko ozračje polno ekumenskega duha, izredno velikega pomena. Duša ekumenskega gibanja je namreč molitev, združena z notranjo obnovitvijo. Prav za to pa se zavzema Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Poleg navadnih članov molitve pa naj bi po župnijskih krožkih bilo tudi nekaj takih, ki bi ekumensko vprašanje študirali in širili zanimanje zanj v svoji okolici. Pravzaprav bi vsi katoličani in kristjani sploh morali biti povsem prepojeni s pravim ekumenskim duhom medsebojnega spoštovanja, bratstva in ljubezni — pa bo zedinjenje prišlo samo po sebi.

Ali imaš kake direktne stike tudi z ločnimi brati?

Počasi jih skušam navezati. Predvsem s srbsko in grško pravoslavno občino v Trstu, pa tudi z različni posamezniki, čeprav živijo daleč od našega mesta, na primer v Makedoniji. Obenem spremljam delovanje drugih ekumenskih centrov po svetu in sledim načrtom Tajništva za zedinjenje kristjanov v Rimu, ki pripravlja v zvezi z Odlokom o ekumenizmu poseben direktorij s praktičnimi navodili za zedinitveno delo.

Hvala, gospod Stanko, za podane misli. Bog daj, da bi res tudi mi katoliški Slovenci doprinesli svoj delež za krščansko zedinjenje, ki mora priti. Tebi in Ekumenskem centru v Trstu pa želimo trajen božji blagoslov.

Iz Slovenije

Osem stebrov in osem žrtev

O tragični nesreči v prekmurski vasi Odranci smo v našem listu že poročali. Verniki so si silno želeli nove, prostorne cerkve. Zidali so jo sami, polni zavzetosti in navdušenja. Gotova naj bi bila to polletje, ko bi naj sprejela novomašnika.

Da, letoš je bila ta vasica blagoslovljena z novomašnikom. In tedaj se je zgodilo tisto nepojmljivo: pri zidanju se je nenadoma vdrl strop in povzročil osem smrtnih žrtev.

Krajevni župnik je bil pred sodiščem obsojen na več mesecev zapor, češ da ni dovolj poskrbel za varnost pri gradnji. Kot da že nj bila sama nesreča zadostna kazen zanj. Obiskovalcem se rad potoži: »Sedem žrtev smo pokopali takoj po zrušenju stropa. Osmo smo hoteli na vsak način ohraniti pri življenju. Vse mogoče smo storili, da jo rešimo. Pa je umrl tudi ta ranjenec. Tako si je želel dočakati dan nove maše in biti pri njej navzoč. In glejte! Bil je pokopan prav na dan nove maše. Kdo naj vse to razume? Osem stebrov v naši novi cerkvi in osem žrtev. Božja previdnost je nedoumljiva.«

Vse sosednje fare in vasi so polne sočutja z užaloščenim dušnim pastirjem in s prizadetimi. Je pa ta nesreča sprožila marsikateri dar, ki ga je potem župnik prejel. Samo prekmurski rojaki v Chicagu v ZDA so za cerkev zbrali 325 dolarjev in jih že odposlali.

Slovenščina je za carinike švabski jezik

Skupina Slovencev je 17. septembra potovala v Bolgarijo. Vodič jim je že prej povedal, naj si vsakdo zapomni tekočo številko, pod katero je vpisan na kolektivnem potnem listu, ker da jugoslovanski cariniki na srbsko-bolgarski meji slovenska imena, v latinici pisana, le s težavo berejo. Vsak potnik je moral torej povedati svojo številko, uslužbenec pa je potem po sliki v potnem listu ugotavljal, če gre za eno in isto osebo.

Ko je slišal uslužbenec številko »enajst«, je neprijazno zarenčal: »Ne razumim švabski, kažite srpski!« Po srbsko je namreč enajst »jedanajst«. Malo pred pregledom slovenskih potnikov pa se je znal istaj uslužbenec vljudno sporazumeti z nemškimi potniki. Onaj zanj niso bili Svabe, Slovenci pač. Po petdesetih letih obstoja Jugoslavije smo torej Slovenci za mnoge Srbe še vedno švabi, kot oni zaničljivo imenujejo Nemce. Takaj nastopi seveda ravno ne pomagajo k utrjevanju jugoslovanske zavesti med slovenskim ljudmi.

Še vedno daleč od resnične verske svobode

Slovenski etnograf dr. Niko Kuret je danes v svoji stroki predstavnik, ki ga upošteva tudi mednarodni svet, saj je pred kratkim za svoja dela prejel ugledno Herderjevo nagrado. Pri Mohorjevi družbi v Celju je izšel oris slovenskih »starovetnih šeg in navad od pomladi do zime« in sicer ima knjiga naslov »Praznično leto Slovencev«.

Ze ob izidu prvega dela v letu 1965 ni naletelo na prijazen sprejem pri marksistični etnografski kritiki. Konec koncev je taka knjiga dokaz religiozne tradicije našega naroda. Spočetka je bilo delo v dogovoru z uredništvom mohorjevijskih knjig namenjeno rednim izdajam. Toda dejanskim gospodarjem Mohorjeve družbe je bilo delo tako malo po godu, da najprej sploh ni moglo iziti, potem je po šestih letih čakanja bilo uvrščeno med izredne izdaje, ki so med ljudstvom veliko manj razširjene kot redne. Ko je sedaj v tem okviru delo izšlo, sta se ga lotila kot kritika Vilj Vuk, začetnik v študiju etnografije in dr. Angelo Baš.

Obema je v Naših razgledih potem odgovoril (štev. z dne 13. avgusta 1966) dr. Niko Kuret in ugotovil: »...govoriva vsak svoj jezik (obrača se na dr. Baša jun.) in dialog med nama v tej smeri nima upanja na uspeh, zato se mu vnaprej odpovem...«

Križ v spomin prihoda prvih duhovnikov

Velik križ iz jekla bodo postavili na griču pri Nombre de Dios v severnoameriški državi Floridi v spomin na prvi križ, ki je bil postavljen v Severni Ameriki. Nombre de Dios je bila prva katoliška misijonska postaja v ZDA Španski general Pedro Menéndez de Aviles je namreč tja pripeljal dne 8. septembra 1565 nekaj španskih duhovnikov, ki so v kraju ustanovili prvo severnoameriško župnijo. Novi veliki križ bo ponoči razsvetljen z žarometi in bo viden daleč naokoli

Tržaškimi Slovincem v premislek

Na Tržaškem je politično življenje zelo razgibano. Naglo se bližajo občinske in pokrajinske volitve. Ko to pišemo, še ni točno znano, koliko list bo predloženih. Najbrž jih bo devet, morda še kakšna več. Velike italijanske stranke, ki imajo velik organizacijski aparat in veliko denarja (komunisti, demokristjani, liberalci, socialisti), so že opravile vse formalnosti za vložitve list, manjše pa imajo dosti več truda.

Slovinci bomo imeli samo eno občinsko in pokrajinsko listo, ki jo predloži Slovenska skupnost. Tako je prav, pravijo vsi pametni ljudje. Slovenci smo narodna manjšina in se ne smemo cepiti v politične stranke, ki bi se med seboj grizle. Le združeni bomo kaj dosegli, drugače nam bo težko šlo. Slovenska skupnost je bila ustanovljena pred štirim leti. V tem času se je pokazalo, da je resna, delavna in da je za našo manjšino veljiko naredila. Kdo ve, kaj bi bilo danes s Slovenci pri nas, če bi pred štirim leti ne dobili Slovenske skupnosti. Tega se naši narodni nasprotniki tudi zavedajo in jo napadajo. Enj pravijo, da je premajhna. Res bi lahko bila večja, če bi bili vsi Slovenci zavedni in pametni. Pa tudi tako dosti pomeni. Neslovinci sodijo po Slovenski skupnosti, koliko zavednih Slovencev je še tu, kaj smo zmogni, kaj pomenimo in če se vztrajamo pri tistem, za kar smo trpeli in se borili pod fašizmom ter med odporniškimi gibanjem in borbo. Slovenska skupnost je skupnost delovnih ljudi, je predstavnica slovenskega delovnega človeka. Prav zadnje leto smo videli, da se je bolj borila proti kapitalizmu kakor komunisti in socialisti, ki so potegnili s kapitalisti proti koristim malih slovenskih ljudi.

Slovenec sploh ne bi smel pomišljati, kako naj voli. Naši sta samo listi Slovenske skupnosti. Vse druge so italijanske. Na žalost pa nas razjeda črv needinosti. Čeprav so v Slovenski skupnosti ljudje različnega mišljenja in prepričanja in nastopajo na skupni slovenski listi zato, da smo združeni in da bi več pomenili, se najde vse preveč takšnih, ki so po imenu še Slovenci, pa volijo italijanske stranke in na njih celo kandidirajo. To je zelo slabo, ker pomagajo Slovence razbijati in potujčevati. Kakor hitro ne bi imeli več lastnega političnega predstavnštva, to je Slovenske skupnosti, bi se začela za nas pot narodnega propadanja in razkroja, pot Beneške Slovenije, ki žal nima lastnih političnih predstavnikov, ki bi jih oblast poslušala, ko bi zahtevali slovenske šole in druge pravice. Vsega tega Beneški Slo-

vinci nimajo, ker so razpršeni po italijanskih strankah. In tega se morajo zavedati vsi naši ljudje. Treba je narediti konec razprševanju Slovencev po neslovenskih strankah, kjer so slovenski glasovi v narodnem pogledu izgubljeni, v političnem pogledu pa pri komunistih zamrznjeni, ker ne morejo nič doseči, pri socialistih pa zapravljeni, zlasti po socialistični združitvi. Najhujše pa je, da so se Slovenci, ki kandidirajo na komunističnih in socialističnih listah, podali na pot narodnega odmiranja in vlečejo za seboj vse tiste, ki za te stranke volijo. Če se samj nočejo zavedati, kaj to pomeni in kam to vodi, naj jih pouči naše ljudstvo s tem, da strnjeno glasuje za Slovensko skupnost.

D. R.

RAZNO

Kongres znanstvenikov rakastih obolenj

V Tokiu na Japonskem je prestolonaslednik Akihito skupaj s svojo ženo Michiko odprl deveti mednarodni kongres znanstvenikov rakastih obolenj. Zbralo se je nad 4000 zdravnikov in znanstvenikov iz 61 držav, med temj je tudi Italija. Kongres se bo zaključil 29. oktobra. Najmočnejša je delegacija iz Združenih držav, ki jo zastopa 800 znanstvenikov. Kakor po vsem svetu, tako je tudi v ZDA problem raka zelo pereč. Statistike zadnjega zborovanja društva »American Cancer Society« govoriijo, da bo leta 1967 vsak četrti Amerikanec obolel za rakom, če se bo ta bolezen v ZDA s takim ritmom razvijala.

Prihodnji kongres kancerologov bo čez štiri leta v Houstonu v Texasu. Letos so izbrali Tokio za sedež kongresa zaradi velikih zaslug japonskih znanstvenikov na tem polju.

Najlepši rastlinski vrt v Evropi

Ta bo menda res ob jezeru Lago Maggiore v severni Italiji. Zapustil ga je leta 1963 italijanski državni kapitan Neil McEacharn, ki je potomec McDonalda iz napoleonskih časov.

Vrt meri okrog 20 ha, po katerem je razporejenih 7 km cest. V njem je okrog 20.000 vrst rastlin od najmanjših do največjih, a tudi najbolj redkih. Med temi je okrog 500 različnih vrst rododendrov. Posebnost vrta so tudi tulipani, ki se vsi, okrog 80.000, razcvetajo v eni noči.

Vsako leto obišče vrt okrog 100.000 ljubiteljev rastlin in cvetja.

Laž ima kratke noge

Vedno bolj me boli, kadar vidim, da se Slovenci kregamo, ko nas je tako malo in bi morali držati skupaj. Zato tudi nimam rad polemik v časopisih. Vendar me je pogrelo, ko sem v slovensko pisanem glasilu Italijanske komunistične partije Delu prebral članek z naslovom »Po občnem zboru Slovenske skupnosti«. V članku so namreč debele laži. Da je več trditvev v listu lažnih, druge pa so zelo netočne, lahko potrdijo vsi udeleženci občnega zbora. Človek razume, da smo pred volitvami, globoko pa me preseneča, da se komunistično glasilo nizkotno poslužuje očitnih laži. Slovenski pregovor pravi: laž ima kratke noge. Naj omenim le nekaj primerov!

Bil sem od začetka do konca na občnem zboru, pa nič ne vem »o ostrih bojih med različni voditelji struj«, kot jih omenja Delo. Včasih je bila živahna debata o raznih stvareh, ki bi se dale izboljšati. To pa je v vsaki zdravji in demokratični organizaciji potrebno. Dalje lahko vsj udeleženci potrdijo, da se nikomur še sanjalo ni predlagati, naj Slovenska skupnost ne bi nastopila na volitvah.

Delo piše: »Radijska skupina je (po nalogu tako imenovanih »liberalcev« (slovenskih, seveda) predlagala resolucijo o tem, naj Slovenska skupnost ne nastopi na volitvah.« To je popolna izmišljotina in laž. Prav tako je laž trditev Dela, da bi dr. De Rinaldini glasoval proti dr. Škerkovemu predlogu glede zaščite narodne manjšine pred volitvami. On in njegova skupina so glasovali za predlog in trije krščanskodemokratski svetovalcji so ga zagovarjali v ostru polemiki z liberalci in misivci. Dr. De Rinaldini je glasoval proti nekemu drugemu dr. Škerkovemu predlogu in ne proti temu. (In Slovenska skupnost obžaluje ta nasprotni glas, četudi se je dr. De Rinaldini v časopisu opravičil).

In zdaj vprašam poštene Slovence: Če se komunisti brez sramu tako lažejo o splošno znanih stvareh, kako naj sploh

še kaj verjamemo njim in njihovi politiki do Slovencev?

Teh besed nisem napisal zato, da bi branil Slovensko skupnost. Slovenska skupnost je tako močna, živa in poštena, da uživa ugled in zaupanje pri vseh poštenih in zavednih Slovincih. Te besede sem napisal, ker ljubim resnico, ker sem bil v svoji resnicoljubnosti globoko prizadet in ker bi rad opozoril, kako globoko so padli tisti Slovenci, ki sledijo Italijanski komunistični partiji. Dolej sem mislil, da so vsaj do neke mere pošteni tudi tisti, ki so se pridružili italijanski partiji, pa sem se žal motil vsaj glede tistih, ki polnijo stolpce Dela.

Naj za zaključek še povem svoje mnenje o enotnosti Slovencev. Tudi o njej namreč Delo zavzema napačno stališče, ki je za slovensko narodno manjšino v Italiji škodljivo. Delo predlaga enotnost vseh demokratičnih sil, delavskih in manjšinskih, v okviru Italijanske komunistične partije. To bi pomenilo za slovensko narodno manjšino v Italiji izgubo in nesrečo. Edino pravilno se mi zdi stališče Slovenske skupnosti, ki je zelo jasno: ni prav, da se Slovenci cepimo po različnih italijanskih strankah, ki nas poznajo samo pri volitvah. Vsji Slovenci se moramo združiti v Slovensko skupnost, ki nas zastopa in predstavlja, čeprav je naravno, da različno gledamo na nekatere stvari. To je enotnost vseh delavskih in manjšinskih sil v samostojni slovenski politični organizaciji — Slovenski skupnosti, ki se poteguje za naše pravice, in tem več doseže, čim močnejša je. Proti tej enotnosti pa so tisti Slovenci, ki delajo tlako Italijanski komunistični partiji in drugim italijanskim strankam. Torej ne KPI ne KD in ne PSI, ampak Slovenska skupnost. Uredništvu Katoliškega glasa se lepo zahvaljujem za gostoljubnost, ki jo je dalo temu mojemu dopisu.

Udeleženec občnega zbora Slovenske skupnosti

Namesto počitnic apostolat

Dve sto kanadskih katoliških dijakov se je letos prostovoljno odpovedalo počitnicam in so dva meseca vršili svoj apostolat v mehiški državi Hidalgo. Vseučiliščniki iz univerz v Londonu, Windsorju, Montrealu, Torontu, Ottawi in Halifaxu so nudili zdravstveno in socialno pomoč ter verski in katehistični pouk.

Nova cerkev

V Filadelfiji v Združenih državah so v nedeljo, 16. oktobra posvetili novo cerkev katoliško-bizantinskega obreda. Gre za največjo cerkev omenjenega obreda. Ukrajinski nadškof Mbrozij Senyshyn je dejal, da je nova cerkev celo večja kot znamenita katedrala sv. Sofije v Kievu.

Ekumenska kripta vseh mučencev

V cerkvi sv. Saba na Aventinu v Rimu je msgr. Bucko blagoslovil ekumensko kripto, posvečeno vsem mučencem svete vere. Msgr. Bucko je apostolski vizitator za ukrajinske vernike bizantinskega obreda, ki prebivajo v deželah zapadne Evrope. Kripto so le provizorično odprli, a dokončno jo bodo preuredili za 1900-letnico mučeniške smrti sv. Petra in Pavla. Posvečena bo Materi božji Vladimirski.

Uradni zaključek romanj v Lurdu

Na god rožnovenske Matere božje se v Lurdu uradno zaključijo romanja. Za to priliko se je letos zbralo v Lurdu okoli 70.000 romarjev. Pripeljali so tudi mnogo bolnikov. Začetek romarskih slovesnosti je bilo ravno na Svetovni dan miru, ki ga je razglasil sv. oče. Lurški škof Teas je povabil romarje, naj molijo po namenu sv. očeta. Veličastna je bila pobožnost križevega pota.

Lurd obišče na leto navadno nekaj več

kot tri milijone romarjev. Računajo, da navadno vsak romar pošlje tri razglednice. Iz tega sledi, da gre iz Lurda na leto dobrih 10 milijonov razglednic, — od 70 do 80 tisoč na dan med veliko nočjo in praznikom vseh svetnikov.

Anglikansko središče v Rimu

Vodstvo anglikanske Cerkve je organiziralo v Rimu posebno versko središče. Sedež središča je v palači Doria, kjer ima sedež angleško veleposlaništvo v Italiji. Namen anglikanskega središča v Rimu je nuditi versko pomoč številnim dijakom anglikanske vere, ki obiskujejo šole v Rimu, predvsem pa dati katoličanom priliko, da bi bolje spoznali anglikansko Cerkev. Člane anglikanskega središča je v sredo, 5. oktobra sprejel sv. oče. V vodstvenem odboru je več anglikanskih škofov in drugih visokih osebnosti. Povablji so svetega očeta, naj bi ob priliki obiskal anglikanski center. Sveti oče je pohvalil anglikansko pobudo in je izrazil upanje, da bo boljše medsebojno spoznavanje vodilo k večji medsebojni ljubezni, ljubezen pa polagoma do edinstvi.

Nagrada za mir

V zvezi z mednarodno razstavo knjig v Frankfurtu v Nemčiji so nemški založniki podelili nagrado za mir kardinalu Bej in predsedniku tajništva za zedinjenje kristjanov dr. Visser't Hooftu. Podelitev nagrade so utemeljili z dejstvom, da sta se oba nagrajenca v ekumenskem duhu veliko trudila za zblizanje med ljudmi in tako pospeševala spravo in pomirjenje. Slovesnost podelitve obeh nagrad je bila v nedeljo, 25. septembra v prisotnosti predsednika nemške republike in diplomatskega zbora. Slovesnost so prenašali tudi po radiu in televiziji.

Lojze Škerl srebrnomašnik

Pred 25 leti je bil dne 26. oktobra v Rimu posvečen v mašnika msgr. dr. Lojze Škerl, ki je nato v večnem mestu imel tudi novo mašo.

G. jubilar je doma iz Sežane na Krašu. V prvi vojni je izgubil očeta in mati je ostala vdova z dvema otrokoma, siomom in hčerko. Kljub temu je z največjim žrtvami dala sina študirat v goriško malo semenišče. Tu je Lojze dokončal gimnazijo. Po prizadevanju škofa dr. Fogarja je po maturi odšel v Rim in bil sprejet v zavod Germanicum, obiskoval je pa šolo na Gregorijanski univerzi. Tu je dokončal najprej tri leta filozofije, nato pa pet let dogmatične teologije in napravil iz nje tudi doktorat s tezo o sv. Savi, ustanovitelju srbske Cerkve.

Po končani vojni se je vrnil v Trst in postal najprej kancler na škofiji. Po smrti pok. msgr. Kramariča ga je nadškof msgr. Santin imenoval za kanonika stolnega kaplana pri Sv. Justu in za profesorja moralne in tržaškem bogoslovju. Istočasno je do letos poučeval tudi verouk na učiteljski v Trstu.

Poleg tega, rekel bi uradnega dela, je dr. Škerl vedno budno spremljal vse javno dogajanje na Tržaškem in se udeleževal, kolikor mu je bilo mogoče, tudi v dušnem pastirstvu, saj je bil nekaj časa tudi za kaplana v Rojanu in za pomočnika tu in tam po Tržaškem, kjer so nastale kakšne potrebe. Vedno mu je bil pri srcu dušni in narodni blagor rojakov. Zato se ni odtegnil delu v raznih organizacijah. Zlasti pa velja omeniti njegovo delo pri tržaškem radiu. Že od vsega začetka sodeluje z g. Zorkom pri verski uri tržaškega radia, to je nad deset let, poleg tega pa ima še posebne rubrike pri radijskem programu. Posebno v postu vodi vsako leto posebno vrsto oddaj o raznih verskih problemih.

Med vsestranskim delom g. Lojzeta ni na zadnjem mestu zanimanje in delo za slovenski katoliški tisk. Pomagal je ustanoviti prvi tržaški katoliški tednik po vojni in po njegovi ukinitvi je pristopil h »Katoliškemu glasu« ter mu ostal zvest do danes kot član uredniškega odbora in dopisnik. Poleg tega je sotrudnik in urednik »Mladike«.

Ko je sedaj g. nadškof Santin imenoval msgr. Škerla za svojega delegata za slovenske vernike v škofiji, je izbral ne samo učnega, temveč tudi moža, ki pozna dušnopastirske težave med Slovenci na Tržaškem in mu je njihova rešitev pri srcu. Zato g. jubilaru ob lepem življenjskem jubileju vsj iskreno čestitamo in mu kličemo: Ad multos annos et ad maiora!

(r+r)

TRŽAŠKE NOVICE

Sporočilo Slovenske skupnosti o šolskih zadevah

V okviru sporazuma med Slovensko skupnostjo in strankami leve sredine je vlada na posredovanje poslanca Belcija na svoji seji dne 18. oktobra 1966 sprejela osnutek odloka predsednika republike, ki spreminja splošni odlok predsednika republike z dne 15. novembra 1963, št. 2063, veljaven za italijanske šole in ga prilagaja potrebam slovenskih srednjih šol. Spreminjalni odlok vsebuje sledeče:

1. Stolica za italijanščino v vsem tečaju (vsa tri leta) znaša 17 ur tedensko.

2. Dve stolici za literarno skupino, to je slovenščino, zgodovino z državljskovo vzgojo in zemljepis znašata 15, oziroma 14 ur tedensko. Ako pa učenci 3. razreda izberejo tudi neobvezni pouk latinščine, se tedenska obveznost na teh dveh stolicah zviša na 19, oziroma 18 ur.

3. Isti odlok predsednika republike, ki ga je odobrila vlada, predvideva za vsako srednjo šolo po enega tajnika. Če se število učencev dvigne na 300, 600 ali 1000, se temu tajniku dodelijo po eden, dva ali trije pomočniki.

4. V smislu istega odloka ima vsaka srednja šola do pet razredov enega glavnega slugo in enega pomočnika. Za vsake nadaljnje štiri razrede se ustanovi še po eno stalno mesto za slugo.

Za ostale predmetne skupine, to je za tuji jezik, znanstvene predmete, risanje in zgodovino umetnosti, tehnične vaje ter glasbo je učna obveznost ista, kakor jo predvideva gori omenjeni odlok št. 2063, kar pomeni, da veljajo za te predmetne skupine isti predpisi kot za italijanske šole.

V teku je razpis natečaja za 100 učiteljskih mest in akcija za skorajšnje objavo in izvedbo nekaterih drugih ukrepov v korist slovenske šole.

Trst, 23. oktobra 1963

Tajništvo Slov. skupnosti

Visok obisk v Marjanišču na Opčinah

V ponedeljek, 17. oktobra se je vračal iz Jugoslavije v Turin salezijanski vrhovni predstojnik don Luigi Ricceri. Na Tržaškem je obiskal Marjanišče na Opčinah in salezijanski oratorij v Trstu. V Marjanišču je visoki gost na prijazen pozdrav gojencev veselo in živahno poudaril, kako veliko srečo imajo fantje, da so v zavodu, ki ga vodijo Don Boscovi sinovi. Kratkoga sprejema sta se udeležila tudi slovenski škofijski vikar dr. Lojze Škerl

in openski župnik msgr. Silvani.

Salezijanski vrhovni predstojnik je v Jugoslaviji obiskal Sveto goro pri Gorici in salezijance v Ljubljani in Zagrebu; v obeh mestih so se zbrali številni salezijanci iz bližnjih zavodov in župnij. V Zagrebu se je vrhovni predstojnik srečal tudi s kardinalom Seperjem in z beograjskim nadškofom dr. Bukatkom; enako je bilo v Ljubljani, kjer je poleg nadškofa dr. Pogačnika mnogo odličnih škofijskih duhovnikov pozdravilo šestega Don Boscovega naslednika.

Praznovanje misijonske nedelje v Marjanišču

Za Misijonsko nedeljo smo improvizirali dvorano kar v obednici gojencev. Zelo lep misijonski film »Molokay« je še bolj vzbudil v Opencih misijonsko zavest in dolžnost, da vsj sodelujemo pri tem plemenitem delu za porast Cerkve. Okoli sto lepih darov je bilo pripravljenih za srečolov. Tako smo zbrali 23.000 lir in jih odposlujemo našemu slovenskemu misijonarju Pavletu Berniku v Indijo v deželo Nagaland, o kateri nam sam poroča v letošnji »Misijonski nedelji« (str. 22). Tam opisuje svoje delo in potrebe. Tako bo vsaj za en mesec lahko plačal katehista (ali pa na račun za motocikel, ki ga potrebuje). Ali bi ne bilo lepo, da mu ga kaka dobra duša oskrbi, da si prihrani misijonar nekaj truda in časa?

Novi del Marjanišča so te dni pokrili. Objubljajo, da bo decembra vse končano. Bog daj! Zgoraj bo več sobic za akademike ali počitniške goste. V prvem nadstropju so poleg učilnice še štiri večje sobe in toaletni prostori, spodaj v pritličju pa gledališka dvorana, zraven pa peč za centralno kurjavo in shrambe. Stroški so, oziroma bodo, znatno preseglji proračun... Da bi le naša mladina hotela dobro izkoristiti nove prostore!

Stari del zavoda je sprejel toliko gojencev, kolikor prostora je bilo v spalnicah. Z novim letom bo znatno več in udobnejših prostorov. Računajte z njimi!

Zakaj ni več slovenskih nabožnih pesmi na radiu Trst A?

Gotovo so že vsi poslušalci slovenskega tržaškega radia ugotovili, da ni več ob nedeljah opoldne slovenske nabožne pesmi. Te oddaje so se pričele na prvo nedeljo v oktobru leta 1962, končale pa 26. junija 1966.

Prvotno je bilo v načrtu, da bi ta program trajal dve leti, dejansko pa se je podaljšal na štiri leta, kar se je zgodilo izključno po želji številnih poslušalcev tostran in onstran meje. V tem času so se zvrstile znane in neznane pesmi številnih slovenskih skladateljev iz različnih dob.

Ker zadnje čase iz raznih vzrokov naši zbori svojega petja niso več registrirali, so se prevečkrat začele ponavljati ene in iste pesmi, kar je povzročalo razočaranje pri poslušalcih. Zato je obveljal predlog, naj ostane duh oddaje, a snov naj bi se vzela iz verske svetovne literature, kar se je tudi dejansko pričelo na prvo nedeljo v juliju in je sedaj v teku. Menimo da bo vsakdo, ki bo tej oddaji redno sledil, veliko pridobil, saj bo začuden odkril, koliko duhovnega bogastva je nakopičenega prav v cerkveni glasbi verske literature.

Z GORIŠKEGA

Doberdob

Romanja na Sv. goro 9. oktobra se je udeležilo nekako 120 romarjev; med njimi tudi nekaj iz Vrha. Od treh avtobusov sta dva peljala prav do vrha, dočim so romarji iz tretjega res romali peš od Prevala do svetišča. Ob 10. uri je bila sveta maša, med katero je prepeval naš cerkveni zbor, govoril pa je p. Martin, predstojnik svetogorskega svetišča. Poudaril je lepoto in potrebo molitve rožnega venca pa tudi nakazal, kako je treba biti iznajdljiv pri iskanju načina, ko hočemo vpeljati to molitev v družini. Skupne molitve, obhajilo, petje in številni romarji od blizu in daleč nam je pustilo najlepši vtis z željo: še bomo prišli na to našo največjo primorsko božjo pot — k Mariji.

Poročila sta se 15. oktobra Ivan Colja, znan dober lovec in Marija Gergolet, po domače »Živica«. Obema želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

Misijonska nedelja je tudi letos lepo uspela. Kot je treba in se spodobi, smo molili za misijone. Dekleta Krožka so po vseh hišah razdelila časopis »Misijonska nedelja« in nabirala z ovojnicami kar obilne darove od darežljivih Doberdobcev. Mnogi so storili res po geslu: »Misijonarji darujejo celo življenje; kristjani pa vsaj eno dnevno plačo!« Popoldne in zvečer smo imeli prireditev za misijone. Najprej igrice »Pred nebeskim vrati«, katero so vsj igralci in igralke prav dobro podali in želj veliko pohvale od občinstva; potem je sledil še bogat srečolov. Lahko si predstavljate, kako veseli so bili tisti, ki so nesli domov: 4 kg pršuta, torto, salame, lestenec, veliko bambolo, veliko žogo, namizni servis, likalnik, likerje, vino... Če vaš mika, pridite na podoben srečolov za misijone 6. januarja (na svete Tri Kralje).

O politiki do narodnih manjšin

Zaradi pomanjkanja prostora v zadnji številki našega lista, moremo šele po desetih dneh svoje bralce seznaniti s predavanjem o vprašanju narodnih manjšin, čigar ugotovitve pa so sodobne tako danes kot v bodoče, tako da pričujoče poročilo ničesar ne zgubi na svoji aktualnosti. (Op. ur.)

Goriški krožek za politična in socialna vprašanja »Sen. A. Rizzatti« je priredil v nedeljo, 16. oktobra v prostorih jezuitskega kulturnega centra predavanje o manjšinskih vprašanjih, ki ga je imela dr. Lidia Menapace Brisca, odbornica bocenske pokrajinske uprave in deželna svetovalka Tridentinskega-Gornjega Poadižja. Predavateljica pripada stranki krščanskih demokratov.

V uvodu je predsednik društva dr. Gregorij poudaril nekaj načelnih miselj v zvezi z manjšinskim vprašanjem ter pripomnil, da je prav to društvo že s prireditvijo podobnih predavanj o manjšinah v prejšnji sezoni pokazalo jasno željo po globljem spoznavanju manjšinskih vprašanj in reševanja istih v novem duhu širokega razumevanja, daleč od vsakega nacionalizma. Predavateljica je prikazala najprej sedanji položaj nemške manjšine na Južnem Tirolskem, ki je v bocenski pokrajini v večini (dve tretjini Nemcev proti tretjini Italijanov). V nadaljevanju svojega predavanja pa se je dotaknila nekaterih splošnih vprašanj reševanja manjšinske problematike. Tako je dr. Menapace podčrtala

Pretrsljiva tragedija v rudarskem naselju v Gallesu

V jutru 24. oktobra se je gora rudniških premogovnih odpadkov, težka 2 milijona ton in visoka 300 metrov, zrušila nad mirno vasico Aberfan v Gallesu na Angleškem. Ogromna masa je pokopala pod seboj šolo z 254 otrok in 18 vaških hiš. Na kraj strašne nesreče so takoj prihitele reševalne skupine, rudarji, starši otrok in sploh vsi, ki so ostali živi. Do nesreče je prišlo zaradi močnega deževja zadnjih dni in pa ker je skozi črno goro odpadkov našel pot hudournik, ki je izpodjedal že tako nestalno goro.

Po zadnjih vesteh so našli pod črnim plazom pet učiteljev in 88 otrok še živih, smrtnih žrtev pa je 143, od teh 99 otrok. Več kot eden izmed rudarjev, ki so pomagali pri odkopavanju, je našel pod črno gmoto lastnega mrtvega otroka.

Strokovnjaki so mnenja, da se bo gora jalovine še dalje premaknila, če bo deževno vreme še trajalo. Zato so namestili v vasj opozorilno sireno in ukazali prebivalstvu, naj nemudoma zapusti ogroženo področje, če bi sirena dala alarm. Zalost v vsej Angliji je zelo velika in časopisi so mnenja, da bi se nesreča lahko preprečila, če bi odgovorne oblasti upoštevale opozorila prebivalstva Aberfana, ki se je zavdalo bližajoče se nesreče in prosilo, naj bi premogovne odpadke usmerili drugam.

Sv. oče je poslal katoliškemu župniku Sv. Benedikta v bližini Aberfana sožalno pismo, ki ga je župnik v nedeljo prečital vernikom.

Računajo, da je pod črno gmoto ostalo še sto otrok. Tako je v vasj Aberfan izumrl najmlajši rod in aberfanska dolina je samo še dolina brez upanja.

važnost spoštovanja naravnih pravic (raba jezika tudi v javnih odnosih, pravice narodne manjšine kot skupnosti po načelih sodobne krščanske ideologije). Kot glavni kriterij prištevanja manjšinski pripadnosti je predavateljica označila svobodno odločitev posameznika. Zavzela se je tudi za načelo integracije, ki pa ne sme biti asimilacija v nikakem smislu, temveč svobodno medsebojno kulturno spoznavanje. V bistvu je tudi kritizirala centralizem, ki marsikdaj nima za manjšinske zadeve odprtih ušes.

Debata, ki je sledila predavanju, je pokazala marsikake podobnosti zlasti glede na položaj slovenske manjšine v Italiji, katerega predavateljica ni posebno dobro poznala. Oglasili so se predstavniki slovenskega ter italijanskega javnega življenja. Dr. Menapace je nato v svojih strnjениh odgovorih tudi poudarila pravico slovenske manjšine po pravni ureditvi oz. zaščiti ter obsodila umetno naseljevanje ozemlja, na katerem živi narodna manjšina.

Predavanja so se med drugim udeležili goriški župan, zastopniki dežele, pokrajine in občine ter predstavniki političnih strank. Večer je na splošno pokazal, kako potrebna so taka srečanja za spoznavanje manjšinskih vprašanj, še posebej v primerjavi z ostalimi narodnimi manjšinami v isti državi. Zato lahko samo pohvalimo iniciativno krožka »Rizzatti« in želimo, da tudi v bodoče nadaljuje s podobnimi koristnimi srečanji.

V porodišnici stoji zdaj postelja in čaka njegovo ljubo Greeto. Jon, človek božji, življenje zna biti neizrečeno grdo, pa četudi ti še toliko vzame, kaj vse ti je že dalo?

Ko pride Jon domov, sedi Greeta na stolu in nekam čudno gleda in Peer in Lientje sta pridna kakor angelčka... Nekaj imajo za bregom, si misli oče, nekaj se je zgodilo. Potem sledi pojasnilo; Greeta mu pove, na pol v skrbeh, na pol s smehom:

»Da, očka, otroka sta bila poredna. Ko sem ležala, je zveklet Peer Lientjo navzgor. Kaj sta tam gori počejala, ne vem; klicala sem ju, pa ni bilo odgovora. Potem pa se je zaslislal neznanjski trušč in šklepet od razbitega stekla in zaslislala sem teto, ki je s krikom pritekla semkaj. Kaj se je bilo zgodilo? Peer je hotel zaliti cvetlico v lončku, ki je stal v strešnem žlebu, in lonček se je prevrnil, zletel pri prič iz žleba in treščil naravnost skozi stekleno kupolo na verando. Phinetta besni in Jodo pride vsak hip, da se pomeni s teboj. Kaj prida dobrega ne bo, ljubi mož...«

(se nadaljuje)

Na praznik Kristusa Kralja, 30. oktobra bo

SREČANJE S ŠKOFOVIM VIKARJEM MSGR. L. ŠKERLOM

Spored:

Ob 16^h v župni cerkvi v Rojanu verska slovesnost v čast Kristusu Kralju z govorom škofovega vikarja.

Ob 17^h v Marijinem domu v Rojanu:

1. Obrazložitev novega cerkvenega položaja slovenskih vernikov v tržaški škofiji po imenovanju škofovega vikarja.

2. Pozdravi in petje.

Vse prijazno vabimo k udeležbi

Duhovniki

ANTON VAN DE VELDE

Srce zmaguje

46

Prve tri dni v novem stanovanju samo zlagajo in razpostavljajo. Dokler traja belitev, vidj Jon sleherni dan taksi pred vrati, da odpelje Joda in Phinetto v mirnejšo okolico. Tem bolje, tako so Gerritsovi vsaj prosti. Vmes mora Greeta vedno spet počivati; nosečnost muči njeno izčrpano telo in obraz ji je bled in napet. Jon pričakuje porod kakor nevarnost. Ko bi le mogel pomagati ženi v tej stiski! Ko utegne biti po človeških računih vse na svojem mestu, taksi izostane; zdaj ostajata teta in stric lahko spet doma. To vzbuja v Gerritsu plašno čustvo: kaj porečeta onadva k razsajanju otrok? In kaj bo s porodom? S Peerom in Lientjo bo hodil kolikor mogoče na sprehode. To gre en dan ali deset dni kakor po maslu. Teta se ne prikaže, Jodo je prišel enkrat, da si je ogledal, kako so se uredili: »Tako, zdaj ste pod streho in služkinja

— dà, Phinetta jo potrebuje — služkinja naj vam prinese vsak dan skledo juhe.«

»Hvala, stric,« pravi Greeta. »Jon tem globlje čuti ponižanje. Koliko postaj še, Jon?«

»Drugi teden po selitvi obleži Greeta nekoga jutra v postelji. «On» je svojo mater ponoči spet tako trpinčil.

»On ali ona je prismoda,« se poskuša Jon tolažiti, toda strah mu trka na srce. »Danes ne gremo na sprehod, ne, Lientje, mamica je bolna.«

Lientje zleze v posteljo. Ali ve mamica, kje je čoln?

»Dà, srček, sama pojdem kdaj tja.«

Mala čebljá dalje: »Ne, mamica ne sme ven, Lientje pojde, z očkom.«

Nenadoma se hišni mir pretрга. Ali ni to tetin glas na hodniku? Jon odpre vrata.

Po stopnicah dol prihaja zmerjanje.

»Sram te bodi, grdi paglavec, da tako uničuješ moje stene. To je sramota! Nate, gospod Gerrits —«

»Kaj pa je, teta?«

— tule je vaš ljubi fantek; lahko bi ga enkrat pošteno počulili!«

Peer stoji v zadregi pred svojim očetom. Spodaj trobezljá Jodo:

»Phinetta? Ali prideš na skodelico čaja?«

In Phinetta stopicljá po stopnicah navdol in se še nekajkrat s strelami v očeh ozre v »ljubega fantka.«

»Ali, Peer, kaj pa si zdaj počel, da si teto tako razjezil?«

Peer se vleče za hlačnico in grbalj svoj nosok:

»Z ogljem in slino sem risal po steni, saj se to lahko spet pobriše, očka?«

Kaj naj stori kot oče, za Boga svetega, spriči tolike pobalinske iskrenosti? In vendar vidi Jon vnaprej, da bo oglje začel netekega nasprotstva. Ljudje, ki so vajeni belega lošča, riževega pudra in nege rok, niso dovtetni za pavlihovstvo.

Naslednji dan gre Jon povprašat v porodišnico. Porod se gotovo ne more izvršiti pod Jodovo streho; kaj nekí bi sicer rekla teta?

»Je v porodišnici tudi zastojnski oddelek, sestra?«

»Je, gospod, toda imetj morate potrdilo župnika svoje župnije.«

»To bo pa težko, sestra, niti štirinajst dni še ne stanujemo na tem koncu in župnik naš ne pozna.«

GORIŠKE NOVICE

Misijonska nedelja v Gorici

Priznati moramo, da imajo slovenski verniki v Gorici velik smisel in veliko ljubezen za katoliške misijone. To se je videlo tudi preteklo nedeljo, ki je bila posvečena misijonski misli. Veliki lepaki z napisom: »Ne poznaš ga, a je tvoj brat — pomagaj mu!«, so spominjali na misijonsko dolžnost. Obilo so darovali naši ljudje v pušico pri službi božji, radi kupovali misijonsko čtivo, zlasti brošuro »Misijonska nedelja 1966«, se v velikem številu udeležili pridigane molitvene ure za misijone pri Sv. Ignaciju na Travniku, nato pa popolnoma napolnili dvorano Katoliškega doma.

Srečolov za misijone je bil izredno bogat, tako da ni bilo težko priti do dobika. Prinesel je lepo vsoto, ki je slovenskim vernikom v čast.

Osnovna točka prireditve pa je bila igra »Kaplan Klemen« v petih dejanjih, ki jo je pred leti spisal znani slovenski pisatelj Karel Mauser. Lani je izšla ta igra kot večerniška knjiga, predelana v povest od istega pisatelja v založbi celovške Mohorjeve družbe.

Igra ima izrazito socialno obeležje. Pisatelj Mauser, ki je bil sam nekaj let v ljubljanskem bogoslovju in eden najbolj vnetih članov bogoslovne »Karitas«, ki je skrbel za revne družine v ljubljanskem predmestju »Sibirija«, je svoja doživetja skušal strniti v tej igri. Kdor pozna njegovo povest in sedaj igro, bo moral priznati, da je problem teh revežev v povesti veliko bolje prikazan in zato tudi bolj razumljiv.

Igralci so se v svoje vloge zelo dobro vživeli. Seveda so spet briljirali tisti, ki jih ponovno srečavamo na naših odrih. Posebno je vžgal to pot g. Marijan Terpin v vlogi Klemenovega nasprotnika Resmana. Njegov lik bo ostal gledalcem še dolgo v spominu. Prav tako je odlično podal svojo vlogo g. Viktor Prašnik kot stari župnik iz Gorij in g. Silvan Kerševan kot kmet Trpin. Težo igre je seveda nosil g. akademik Pavlin v vlogi kaplana Klemena. Brez dvoma je bilo najbolj učinkovito prvo dejanje, ko se študent Klemen odloča za bogoslovje. Ostale igralce (zlasti Jelka in Marjeta) in igralce so igro glavnih nosilcev vlog lepo dopolnjevali. Opaziti pa je bilo splošno hibo: skoro vsi nastopajoči so nejasno in pretho govorili. To pomanjkljivost bo treba odpraviti do prihodnje nedelje, ko se bo igra ponovila, pa bo gotovo zadovoljila vse, ki jo bodo obiskali.

Peto mednarodno tekmovanje zborov v Gorici

Z letošnjim tekmovanjem zborov so organizatorji zelo pihiteli. Navadno so vpadalj s sejmskimi dnevi sv. Andreja, ki so šele prve dni decembra. Otvoritev letošnjega tekmovanja pa bo že v soboto, 29. oktobra ob 16. uri. Nastopilo bo sedem zborov, med temi tudi zbor »Jacobus Gallus« iz Trsta pod vodstvom priznanega dirigenta Ubalda Vrabca, potem še slovenski zbor iz Slovenije in sicer iz Ajdovščine, Kamnika in Kranja. Ob 20. uri istega dne bo nastopilo 6 zborov, med njimi zbor Prosek-Kontovelj, zbor iz Ptuj,

slovenski zbor iz Celovca, ki ga vodi dr. Franc Cigan ter »San Ignazio« iz Gorice, ki ga vodi g. Stanko Jeričijo.

V nedeljo, 30. oktobra ob 10. uri bo nastopilo 9 zborov, med temi zbor iz Ptuj, pevsko društvo »Lira« iz Kamnika, zbor »Jacobus Gallus-Petelin« iz Celovca, zbor »France Prešeren« iz Kranja in zbor »San Ignazio« iz Gorice.

Popoldne ob 15. uri pa bo nastopilo nadaljnjih 11 zborov, med temi »Srečko Kosovel« iz Ajdovščine, zbor CAI iz Gorice, ki bo letos prvič nastopil, in zbor »France Prešeren« iz Kranja.

Skupno bo na tekmovanju nastopilo 20 zborov, od teh šest iz Jugoslavije in Avstrije.

Ocenjevalno komisijo bodo sestavljali: predsednik Rodolfo Lipizer iz Gorice, člani: prof. Rado Simoniti iz Ljubljane, prof. Bruno Czeitschner iz Beljaka, prof. Bruno Coltro iz Padove in prof. Giulio Viozzi iz Trsta.

Moški zbor »Mirko Filej«

Letos smo imeli že večkrat priliko slišati moški zbor, ki je nastal z udeležbo pevcev tako iz Gorice kot nje okolice, pod vodstvom neutrudnega pevovodje g. Zdravka Klanjščka. Sedaj si je ta zbor nadel ime »Mirko Filej« v počastitev našega zaslužnega in nepozabnega pevovodje in skladatelja. Zboru, ki je že do sedaj pokazal veliko ubranost in žel pri poslušalcih veliko odobravanje, želimo, da bi pod novim imenom še dolgo pel med namj in tako pomagal utrjevati slovensko zavest na Goriškem.

Smrt zglede krščanske žene in matere

V videmski bolnišnici je po hudem trpljenju umrla dne 20. oktobra gospa Jelka Skrt, rojena Lapanja.

Rodila se je leta 1915 na Slapu pri Idriji in po drugi svetovni vojni z možem pribežala v Gorico. Stanovali so dalj časa v Raštelu, kjer so se jim tudi rodili otroci, štirje po številu, ki pa so vsi še mladoletni. Najstarejša je nekaj časa hodila v oratorij in Marijin vrtec na Placuti. Sila razmer jih je poglala dalje po svetu. Ustanovili so se v videmski pokrajini, kjer je gospa Jelka zbolela in morala pustiti moža, postarno mater in otroke ter se zateči v bolnišnico. A vsa zdravniška pomoč je bila zaman proti zavratni bolezni, ki je neizprosno napredovala in zahtevala svojo žrtev.

Gospa Jelka je bila globoko verna in je v tem duhu tudi vzgojila svoje otroke. Njena vera in vdanost v božjo voljo se je pokazala zlasti v tej zadnji in najtežji preizkušnji bolezni in prezgodnje smrti. V velikem trpljenju ni tožila, vedno je bila prepričana, da bo še ozdravela in se vrnila k družini, za katero edino je živela. Hotela se je še in še žrtvovati za svoje, a Bog je vedel, da je mera njenega trpljenja in zaslužnja polna, zato jo je poklical k sebi po plačilo. Vdano je pred smrtjo prešla sveto popotnico in tako pokrepčana odšla na pot v večnost.

Za njo žaluje mož, štirje otroci, njena mama in vsi, ki so jo poznali in jo imeli

V nedeljo 30. oktobra bo v Katoliškem domu v Gorici ob 16,30 ponovitev igre

KAPLAN KLEMEN

ki jo je spisal Karel Mauser. Vabljeni zlasti tisti, ki si je preteklo nedeljo niste mogli ogledati. Vstopnina 200 lir, otroci 100 lir.

radi. Pokopali so jo v petek, 21. oktobra na čedadskem pokopališču, kamor si je sama želela, rekoč, da bo tako bližja slovenski zemlji, kateri je bila z vsem srcem vdana.

Preizkušnemu možu, g. Miru Skrtu, otrokom in materi izrekamo globoko sožalje, Pokojnici pa želimo večno srečo v nebesih.

INAM v novih prostorih

Pokrajinsko vodstvo bolniške blagajne INAM sporoča, da bodo v Gorici premeščeni v novo poslopje bolniške blagajne v ulici V. Veneto vogal ulice della Bona naslednji uradi: Lekcijski uradi za goriško področje, ambulante za kardiologijo, urologijo, ortopedijo, dermatologijo, okulistiko, kirurgijo, zobno ambulanto, nevrologijo, ginekologijo ter ambulatoriji za analizo. Novi uradi so začeli poslovati v ponedeljek, 17. oktobra. Lekarna je za sedaj še ostala v starih prostorih v ulici Leopardi, a nadvse potrebno bo, da jo čimprej preselijo v nove prostore.

Novi sedež INAM je zelo lep in moderen ter ima to prednost, da je v bližini bolnišnice.

Katoliške šole v Tanzaniji

V Tanzaniji imajo trenutno 2818 šol, ki so odvisne od tamkajšnje škofovske konference. V njih poučuje 7000 šolnikov. Obiskuje pa te šole 354.087 otrok.

RADIO TRST A

Spored od 30. oktobra do 5. novembra 1966

Nedelja: 8.30 Kmetijska oddaja. — 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu. — 10.15 Od nedelje do nedelje na našem valu. — 11.15 Oddaja za najmlajše. »Petnajstletni kapitan«. Napisal J. Verne. Za radio dramatiziral Joško Lukeš. Pet del. — 12.00 Nabožna glasba. — 12.15 Vera in naš čas. — 12.30 Glasba po željah. — 13.00 Odmevi tedna v naši deželi. — 15.00 S pesmijo naokrog. — 15.30 Ivan Pregelj: »Tolminci« (12) »In začeli so se drug za drugim izgovarjati«, v priredbi M. Jevnikarja. — 16.00 Portret sopranistke Anite Mezetove. — 18.30 Glasba za dobro voljo. — 19.15 Nedeljski vestnik. — 19.30 Napevi iz vseh dežel. — 20.30 Iz slovenske folkloze: Rado Bednarik: »Pratika za prvo polovico novembra«. Ponovitev v torek ob 12.00. — 22.00 Nedelja v športu. — 22.10 Sto let komorne glasbe v Furlaniji.

Ponedeljek: 12.15 Brali smo za vas. — 13.30 Priljubljene melodije. — 18.00 Ne vse, toda o vsem. — 18.30 Franz Liszt: Koncert št. 2 v a-duru za klavir in orkester. — 19.15 Poglavlja iz zgodovine slovenske književnosti: Vinko Beličič: (5) »Ivan Camkar, pesnik in pisatelj«. — 21.00 Sodobne črtice in novele: D. Cerronj Cadorensi: »Krik zemlje«. — 21.30 V plesnem ritmu.

Torek: 8.30 Praznična matinea. — 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu. — 10.30 »Grofova prijateljica«. Dramatiziral R. Mann, prevedla J. Komac. — 13.30 Melodije iz revij in glasbenih komedij. — 16.45 »Zalostna pesem«, drama v treh dejanjih, ki jo je napisal Zorko Simičič. — 18.30 Iz niza javnih koncertov Radia Trst v sezoni 1965-66. — 19.15 Bogomir Magajna: »Večerne preludije«. — 19.25 Komorna glasba W. Mozarta. — 20.30 L. Luzzatto: »Judith«, biblična drama v treh dejanjih.

Sreda: 11.45 J. S. Bach: Kantata št. 80 Ein' feste Burg. — 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 13.30 Vivaldijeve, Lukačičeve in Ravelove skladbe. — 17.00 Koncert organistke Edde Illy. — 17.20 M. Mussorgskij: Slike z razstave, za klavir. — 18.00 Ne vse, toda o vsem. — 18.30 E. Bloch: Kvintet. — 19.05 Folklor: Lelja Rehar: »Vsak dan smrti naproti greš«. — 19.30 I. Strawinsky: Kantata (1952) na besedilo angleških pesmi neznanega avtorja iz 15. in 16. stoletja. — 20.35 Simfonični koncert RAI-TV iz Turina. V odmoru (približno ob 21.15) Iz pesniških gajev: Alojz Gradnik: »Večni studenci«. — 22.30 Alojzij Mav: Requiem. Moški zbor župne cerkve iz Sv. Križa pri Trstu, ki ga vodi Albin Veiginella. Organist: Anton Kostnapfel.

Četrtek: 8.30 Zborovske skladbe tržaških avtorjev. — 9.00 Prenos sv. maše iz

ŠPORT

Rezultati tekmovanj

»Memorial M. Filej 1966«

Pokal v troboju si je letos priboril Komavlj Silvan iz Pevme; najboljši tehnični rezultat pa je dosegel Podberšček Edj iz Standreža v metu krogle (741 točk) in dobil prehodni pokal. Komavlj je tako pretrgal vrsto uspehov Susiča Ivana, ki je že tri leta zaporedoma zmagoval. Edi Podberšček je izboljšal kar dva svoja rekorda: v metu krogle od 12,94 na 13,10, v metu kladiva pa od 44,10 na 44,65; Edi je tudi eden najboljših atletov v državi v svoji kategoriji (allievi), tretji v metu kladiva, peti v metu diska in deseti v metu krogle.

Odbojarski turnir se je začel v ponedeljek, 24. t. m. Udeležuje se ga pet moštev. Vrh se v telovadnici Scuola d'Arte zvečer od osmih dalje. Rezultati prvega dne so: Sovodnje: Alojzijevišče: 2:0 (15:6, 16:14); Gorica-Most: Skavtj Gorica: 2:1 (15:5, 6:15, 15:12); Sovodnje-Stevevjan: 2:0 (15:2, 15:5).

Nogometni turnir se bo vršil dne 1. in 4. novembra dopoldne na igrišču v Sovodnjah; začetek ob 9. uri. Moštva smejo imeti 9 igralcev, zamenjata se lahko dva igralca, starost igralcev ne sme biti več kot 20 let; vsaka tekma bo trajala dvakrat po pol ure. Zmagovalno moštvo bo prejelo prehodni pokal.

Streljanje z zračno puško. Vršilo se je 21. in 22. oktobra v mali dvorani Katoliškega doma v Gorici. Streljalo se je iz razdalje 10 metrov; vsak tekmovalec je imel pravico do šestih strelcev; najvišje število možnih točk je bilo 36.

Letstevica posameznikov: 1. Rustja Bruno, Podgora, 29 točk; 2. Kranner Marjan, Gorica, 29 točk; 3. Rosj Levin, Gorica, 26 točk; 3. Vogrič Stefan, Podgora, 26 točk; 3. Vončina Marjan, Gorica, 26 točk.

župne cerkve v Rojanu. — 9.50 Glasbena matinea. — 11.35 Album opernih motivov v interpretaciji Mantovanijevga orkestra. — 12.15 »Razmere in dogodki ob gradnji bazilike sv. Justa. — 13.30 Glasba po željah. — 15.00 »Rukovetie«, zborovske skladbe Stevana Mokranjca na ljudske teme. — 16.00 Karakteristični ansambli. — 17.00 Plesna čajanka. — 19.00 Pisanj balončki, radijski tednik za najmlajše. — 19.30 Plošče, ki so mladim všeč. — 20.35 »Loretin greh«. Dramatiziral N. Fuzzi, prevod Martina Jevnikarja.

Petek: 9.00 V prazničnem tonu. — 10.30 Igra orkester »Pops« iz Bostona. — 11.00 Simfonični koncert komornega orkestra RAI-TV iz Neaplja. — 12.15 Viljem Sfiligoj: »Krst dobrovoljske zastave v Italiji«, spominj slovenskega dobrovoljca v prvi svetovni vojni. — 15.00 Zborj in orkestri lahke glasbe. — 18.30 Nove plošče resne glasbe. — 19.00 Santino Garsj iz Parme: Skladbe za lutnjo. — 19.15 Slovenski znanstveni delavci s tržaške univerze: dr. Lojze Tul: »Nova dela o prvi svetovni vojni«. — 19.30 Najnovejši uspehi. — 20.30 Gospodarstvo in delo.

Sobota: 12.15 Tržaške ulice in trgi. — 15.00 Glasbena oddaja za mladino. — 16.00 Volan. Oddaja za avtomobiliste. — 16.20 Pregled italijanske dramatike. Pripravila J. Tavčar in J. Peterlin. Prva oddaja. Prizorj iz nabožnih predstav: »Abraham in Izak« in »Večerja in trpljenje«. — 17.20 Komentarji o dogodkih po koncilu in v jubilejnem letu. — 17.50 Razuštrane pesmi. — 19.15 Družinski obzornik: Telesna zmogljivost in šolski uspehi. — 19.30 Nastopi javnih ansamblov na radiu Trst. — 20.35 Teden v Italiji. — 21.00 »Gostišče Scilla«, radijska drama.

ZAHVALA

V sredo, 18. oktobra nas je zapustila

AMALIJA MARTELANC

učiteljica v pokouju

Vstajenja čaka na pokopališču v Barkovljah. Priporočata jo v molitev

Marija in Rafko

Barkovlje, 20. oktobra 1966

Kmečka banka

GORICA - ul. Morelli 14 - tel. 2206

vam nudi ugodne pogoje za trgovske posle in bančne usluge (tekoči računi, vezane in proste hranilne vloge, posojila, vnovčenje in diskontiranje trgovskih menic, posli z inozemstvom, nakup tuje valute, plačevanje davkov in tako dalje)

OBVESTILA

Pokojnina za trgovce. Znano je, da imajo od 1. januarja t. l. trgovci in nekateri drugi samostojni poklici pravico do starostne pokojnine, če so dopolnili 60 let starosti za ženske in 65 let za moške. Prošnje, katere sprejema INPS, je treba napraviti na posebni tiskovini in priložiti sledeče priloge: 1. rojstni list; 2. družinski list, če ima prosilec koga v breme; 3. potrdilo o vpisu v uradni seznam trgovcev, ki ga izdaja za Tržaško le pokrajinska komisija za uradni seznam pri Trgovinski zbornici v Trstu, Borzni trg 14; 4. potrdilo o plačilu pokojninskih prispevkov v letu 1966; (o načinu plačila teh prispevkov na Tržaškem mora INPS šele izdati potrebna navodila).

Odszkodnina žrtvam nacizma. Osebe, ki so bile med zadnjo vojno v nemških koncentracijskih taboriščih in so vložile prošnjo za odszkodnino pred 21. julijem 1964, naj predložijo vse potrebne dokumente najkasneje do 22. novembra. Med drugim je potrebno tudi sodniško kazensko potrdilo o nesodelovanju s fašisti oziroma nacisti. Prizadeti naj pohitijo in takoj uredijo vse potrebno.

Knjigarna Fortunat v Trstu ima na razpolago plastične ovojnice za knjižice »Nasa darite«. Večje število je treba prejnaročiti. Ovojnice so zelo praktične in lahko se obvarujejo platinice. Priporočamo.

DAROVI:

Duhovnik Z. M. za slovenske misijonarje v Indiji 100.000 lir, za Alojzijevišče 10.000 lir, za Zavod sv. Družine 10.000 lir, za sklad Katoliškega glasa 7.500 lir. Bog naj plemenitemu darovalcu bogato povrne!

Za Alojzijevišče: N. N. 1.000; N. N. 1.500; namesto cvetja na grob pok. Ladota Uršiča, Milko, Gorica, 3.000 lir.

LISTNICA UPRAVE

Ponovno opozarjamo naše naročnike, naj pri spremembi naslova navedejo vedno tudi stari naslov. S tem nam prilhanijo izgubo časa, sebi pa nepotrebne ne vsečnosti.

Opozorjamo naše naročnike-zamudnike, naj poravnajo naročnino. V nasprotnem slučaju bomo navedli imena vasi, ki so v tem pogledu najbolj nemarne. Z novim letom pa bomo tem zamudnikom list ustavili.

Išče se vajenec za slaščičarja. Naslov se dobi na upravi našega lista.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 30, osmrtnice L 50, več 79% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

VZTRAJNA SKRB SVETOVALCEV SLOVENSKE LISTE V DOBERDOBU

Lepo je čitati v časopisih, kako razne občine prejemajo državno ali deželno podporo za to in ono potrebo. Le iz Doberdoba se takih novic ne sliši. Kaj je temu vzrok? Čitali smo, da so opozicijski svetovalci Slovenske liste že 14. februarja pisмено prodjili župana, naj pojasni, katere deželne zakone je občinska uprava izrabila v korist občine. Župan pojasnila ni dal nitj pisмено niti na seji z dne 1. februarja. Na seji 1. aprila pa je župan izjavil, da sploh ni dolžan dajati kakih odgovorov. Zaradi tega so svetovalci Slovenske liste dne 31. maja zopet zahtevali pismen odgovor glede takega županovega zadržanja. Ker pojasnila še danes ni, moramo sklepati, da doberdobska občinska uprava ničesar ne prosj in zahteva, kot da bi občina nobene stvari ne potrebovala!

Na seji dne 31. maja so svetovalci Slovenske liste predlagali več točk k petletnemu programu javnih del. Tako gradnjo dvorane za športne in kulturne prireditve,

športno igrišče, ki bi služilo tudi za šolsko mladino ter otroško igrišče in zabavišče. Dvorano so pravzaprav predlagali že pri razpravi o proračunu.

Ob trdem molku župana in uprave, ki utegne pomeniti zanemarjanje občinskih zadev in ukrepov, sta občinska svetovalca Slavko in Marija Ferletič 12. t. m. opozorila župana, da je rok za prošnjo na deželo, da bi priznala razne prispevke, zelo kratek, zato naj se prošnja nujno predloži.

Tudi sta imenovana svetovalca istega dne pisмено vprašala župana, ali se je občinska uprava zanimala za asfaltiranje ceste od Devetakov v Doberdob in za popravo tiste, ki vodi k mejnemu prehodu v Jamljah. Na veliko začudenje sta svetovalca Slavko in Marija Ferletič ugotovila, da vsega v tem članku navedenega dnevnj red za sejo 31. t. m. ne vsebuje, čeravno so npr. zlasti športne naprave zelo nujne. Svetovalca sta zaradi tega takoj predlagala izpopolnitev dnevnega reda.